

διημερίδα

**ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ: ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΜΝΗΜΗΣ. Η
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ**

[υβριδική]

Δευτέρα 2, Σεπτεμβρίου 2024

**Αίθουσα Εκδηλώσεων Δημαρχείου Καισαριανής
Βρυούλων και Κλαζομενών, Καισαριανή**

Τρίτη 3 και Τετάρτη 4 Σεπτεμβρίου 2024

**Μουσείο Εαμικής Εθνικής Αντίστασης
Σκοπευτήριο Καισαριανής**

Δυνατότητα σύγχρονης από απόσταση παρακολούθησης, μέσω live streaming
[<https://kaisariani.gr/>]

Υπό την αιγίδα και με την υποστήριξη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού

**Διεύθυνση Νεότερης
Πολιτιστικής Κληρονομιάς**

Σκοπός της διημερίδας, είναι η συμβολή στη διαφύλαξη και την ανάδειξη της ιστορικής μνήμης των προσφυγικών οικισμών, αναγνωρίζοντας ότι το πλούσιο πολιτισμικό τους απόθεμα (ιστορικά τεκμήρια, αρχαιακό υλικό, αρχιτεκτονική κληρονομιά, προφορικές μαρτυρίες, κ.λπ.) μπορεί να αξιοποιείται πολλαπλώς ώστε να επιτυγχάνεται η οικειοποίηση της ιστορίας μέσα από την τοπική της έκφραση και εξιστορήσεις, η ευρύτερη διάθεση των πολιτιστικών αγαθών στην κοινωνία, και η διάδοση των κρίσιμων συμπερασμάτων. Τη διημερίδα διαπερνούν οριζόντια, ζητήματα πολιτισμικής διαχείρισης που αντιμετωπίζουν οι δήμοι ως φορείς ιστορικής μνήμης, η επιστημονική διασύνδεσή τους με φορείς εκπαίδευσης, έρευνας και μελέτης, οι σχέσεις τους με την τοπική κοινότητα, καθώς και τα επικοινωνιακά μέσα που αξιοποιούν.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Δευτέρα, 2 Σεπτεμβρίου 2024

17:00 - 21:30

Αίθουσα Εκδηλώσεων Δημαρχείου Καισαριανής

Στην εναρκτήρια εκδήλωση επιχειρείται μια εισαγωγική, κυρίως θεωρητική προσέγγιση των θεμάτων που απασχολούν τη διημερίδα: προσφυγική εγκατάσταση και παραγωγή αστικού χώρου, κοινωνικές και πολιτισμικές προεκτάσεις κατά τη διαμόρφωση του νέου “τόπου” και συμβολή της “κοινωνικής μνήμης” στην αποκατάσταση των συνεπειών με το παρελθόν, η συγκρότηση της ιστορικής μνήμης σε σχέση με το χώρο, αλλά και τα κρίσιμα ζητήματα συλλογής, διαχείρισης και αξιοποίησής της από τους σχετικούς φορείς. Ζητήματα που τίθενται στην τελευταία εισήγηση με τίτλο «Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στη δημιουργία, διατήρηση και αξιοποίηση αρχειακού υλικού», αποτελούν “γέφυρα” τόσο με το περιεχόμενο όσο και με το σκοπό μιας συζήτησης στρογγυλής τραπέζης σχετικά με τα αρχεία των προσφυγικών οικισμών, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των αρμόδιων υπηρεσιών από δήμους της επικράτειας.

17:00 | Χαιρετισμοί - Προσφωνήσεις

Καλωσόρισμα του Δημάρχου Καισαριανής κ. **Ηλία Σταμέλου**

Χαιρετισμός της προϊσταμένης της Διεύθυνσης Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Υπουργείου Πολιτισμού, κ. **Σταυρούλας - Βίλλυς Φωτοπούλου**.

17:30 | Εισαγωγική ομιλία: ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ: ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΜΝΗΜΗΣ

Χρύσα Κοντάκη, Ιστορικός-Αρχαιολόγος, εμπειρογνώμων πολιτισμικής διαχείρισης

«Η πολιτισμική διαχείριση ως παράγων αξιοποίησης της τοπικής μνήμης»

.....

.....

Η Χρύσα Κοντάκη είναι ιστορικός-αρχαιολόγος με εμπειρία στον τομέα της πολιτισμικής διαχείρισης και σε εξειδικευμένα θέματα προαγωγής των πολιτισμικών αξιών και αγαθών. Έχει συντονίσει μεγάλο αριθμό έργων διαχείρισης και ανάδειξης πολιτισμικών πόρων υποστηρίζοντας φορείς και οργανισμούς, τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Έχει ασχοληθεί ιδιαίτερα με το σχεδιασμό και την παραγωγή εφαρμογών για ερμηνευτική ανάδειξη μουσειακών συλλογών με τη χρήση ψηφιακών μέσων, καθώς και με το σχεδιασμό προγραμμάτων μέσω της στρατηγικής της ολοκληρωμένης τοπικής ανάπτυξης με παράλληλη αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών.

17:45 | **Εναρκτήρια συνεδρία: ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: ΤΟΠΟΣ - ΧΩΡΟΣ - ΠΟΛΗ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ & ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ**

Συντονισμός: Νικόδημος Κατσαρέλης, Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου Καισαριανής
Ο Νικόδημος Κατσαρέλης έχει διατελέσει διευθυντής Μ.Ε.Θ. Π.Γ.Ν.Α. Γ. Γεννηματάς. Διακρίθηκε ως συγγραφέας και ως συμμετέχων συγγραφέας ιατρικών συγγραμμάτων και εργασιών. Είναι Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Καισαριανής και επί σειρά ετών Δημοτικός Σύμβουλος.

Γιώργος Μαργαρίτης, Καθηγητής Σύγχρονης Ιστορίας, Συγγραφέας

«Προσφυγική Αθήνα: η νέα αφετηρία μιας ιστορικής πόλης.»

Η εισήγηση αναφέρεται στις κοινωνικές, πολιτιστικές, βαθύτερα πολιτικές και "τεχνικές" αλλαγές που επέφερε η εγκατάσταση των προσφύγων στην Αθήνα.

.....

Ο Γιώργος Μαργαρίτης (1954) είναι ιστορικός και συγγραφέας. Υπηρέτησε ως Καθηγητής σύγχρονης κοινωνικής και πολιτικής ιστορίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο

Θεσσαλονίκης (Τμήμα Πολιτικών Επιστημών, 2004-2022) και στο Πανεπιστήμιο Κρήτης (Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας, 1985-2004).

Είναι γνωστός για το μεγάλο συγγραφικό του έργο και την μαχητική παρουσία του στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο. Υπήρξε μέλος της συντακτικής επιτροπής και βασικός αρθρογράφος του περιοδικού Ο Πολίτης για είκοσι σχεδόν χρόνια. Υπήρξε υποψήφιος με τα ψηφοδέλτια του ΚΚΕ σε διαδοχικές εκλογικές αναμετρήσεις.

Ενδεικτική επιλογή από το συγγραφικό του έργο: Ιστορία του Ελληνικού Εμφυλίου Πολέμου, τόμοι Α'-Β' (Αθήνα, Βιβλιόραμα, 2000-2001), Ανεπιθύμητοι συμπατριώτες: Στοιχεία για την καταστροφή των μειονοτήτων της Ελλάδας, Εβραίοι και Τσάμηδες 1941-1944 (Αθήνα, Βιβλιόραμα, 2005), Προαγγελία θυελλωδών ανέμων. Ο πόλεμος στην Αλβανία και η πρώτη περίοδος της Κατοχής (Αθήνα, Βιβλιόραμα, 2009), Ιστορία της Ρωσικής Επανάστασης (Αθήνα, ΚΨΜ, 2017), Ενάντια σε Φρούρια και τείχη 1821. Μια μικρή εισαγωγή για την Ελληνική Επανάσταση. (Αθήνα, Διόπτρα, 2020), Η υπεράσπιση της ελεύθερης Ελλάδας. 1825-1827. Οι κρίσιμες αναμετρήσεις που οδήγησαν στη θεμελίωση της ελληνικής ανεξαρτησίας (Αθήνα, Διόπτρα, 2021)

Θανάσης Αλεξίου, Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας
Πανεπιστημίου Αιγαίου

«Κοινωνικές ανισότητες, χωρικοί διαχωρισμοί και κοινωνική δράση»

Στην εισήγησή του, ο Θανάσης Αλεξίου θα εξετάσει με ποιο τρόπο οι κοινωνικές ανισότητες περνούν στο χώρο προκαλώντας εντάσεις, πολώσεις και διαχωρισμούς στη πόλη. Αν ο χώρος αποτελεί ένα μέγεθος που προσδιορίζεται από τους μετασχηματισμούς της οικονομίας, της πολεοδομίας (βιομηχανικές ζώνες, εξευγενισμοί, αναπλάσεις κ.λπ.) με τη πόλη να γίνεται το πεδίο συνάντησης της κατανάλωσης με την παραγωγή αλλά και πεδίο κοινωνικών αγώνων πως βιώνεται ο χώρος, η πόλη ως "τόπος" όπου ζουν, εργάζονται και ριζώνουν οι άνθρωποι; Πόσο μάλλον όταν η αποκοπή των ανθρώπων από τον τόπο, το "ξερίζωμα" είναι όρος για να εμβολιστούν και να εποικιστούν οι βιωμένοι κόσμοι των ανθρώπων από αλλότριες δυνάμεις (αγορά, εξουσία, χρήμα), πράγμα που θέτει το ερώτημα αν και σε ποιο βαθμό η πόλη μπορεί να γίνει πόλος αντίστασης. Παρεμβαίνοντας στη σφαίρα κοινωνικής αναπαραγωγής (διανομή, κατανάλωση) από τη μια και ελέγχοντας διεργασίες υποκειμενικοποίησης, επομένως και την αφήγηση για το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον (ιστορικότητα), από την άλλη.

Ο Θανάσης Αλεξίου είναι καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο αντικείμενο Κοινωνικές Ανισότητες και Κοινωνική Αναπαραγωγή. Η διδακτορική του διατριβή για τη συγκρότηση (Making) του Ελληνικού εργατικού κινήματος (Πανεπιστήμιο Münster) εκδόθηκε το 1994 (Peter Lang Verlag). Από τις Εκδόσεις Παπαζήση κυκλοφορούν τα βιβλία του: 1) Περιθωριοποίηση και Ενσωμάτωση. Η κοινωνική πολιτική ως μηχανισμός ελέγχου και κοινωνικής πειθάρχησης (2007, 2η έκδοση), 2) Εργασία, εκπαίδευση και κοινωνικές τάξεις (2006, 2η έκδοση), 3) Κοινωνική πολιτική, αποκλεισμένες ομάδες και ταξική δομή (2008), 4) Κοινωνικές τάξεις, κοινωνικές ανισότητες και συνθήκες ζωής (2016, 2η έκδοση), 5) Από τη βιοπολιτική στην πολιτική οικονομία της κοινωνικής αναπαραγωγής' (2023). Είναι επιστημονικός υπεύθυνος της έρευνας για τη ταξική δομή της Κυπριακής κοινωνίας (Η Ταξική Δομή της Κυπριακής Κοινωνίας, Λευκωσία 2021: Ινστιτούτο Ερευνών Προμηθέας). Άρθρα και μελέτες του Θανάση Αλεξίου έχουν δημοσιευτεί σε επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους

Μαρία Αραχωβίτη, Αρχιτέκτονας, Αντιδήμαρχος Τεχνικών Έργων, Ανάπτυξης, Προγραμματισμού & Πολιτικής Προστασίας Δήμου Καισαριανής

«Ο Αστικός χώρος ως αντανάκλαση της ιστορικής μνήμης. Ιστορική και πολεοδομική εξέλιξη του Δήμου Καισαριανής»

Η παρούσα εισήγηση ερευνά τον αστικό χώρο ως πλαίσιο συγκρότησης της ιστορικής μνήμης.

Ποια είναι τα σημάδια της εξέλιξης της κοινωνικής ζωής ενός τόπου που αντλούνται από το φυσικό και δομημένο περιβάλλον του; Πως η ανάπτυξη της πολιτιστικής ταυτότητας της κάθε εποχής συνδέεται με τους αντίστοιχους υλικούς όρους ζωής των ανθρώπων και την οργάνωση της κοινωνικής ζωής σε έναν συγκεκριμένο χώρο;

Η Καισαριανή - ένας από τους μικρότερους σε πληθυσμό Δήμους του Λεκανοπεδίου της Αττικής σήμερα - σημαδέυτηκε από τα μεγάλα ιστορικά γεγονότα της Μικρασιατικής Εκστρατείας και Καταστροφής που ξεπερνούν κατά πολύ τα σύνορά της, έγινε χώρος υποδοχής των Μικρασιατών προσφύγων, απέκτησε συγκροτημένη πολεοδομική οργάνωση από τις αρχές του 20ου αιώνα, αποτέλεσε έναν από τους σημαντικότερους αιμοδότες του κινήματος της ΕΑΜικής Εθνικής Αντίστασης ενάντια στους Γερμανούς και Άγγλους κατακτητές και τους ντόπιους συνεργάτες τους στην Αθήνα, πεδίο διεξαγωγής καθοριστικών μαχών για την απελευθέρωσή της. Περιδιαβαίνοντας την Καισαριανή σήμερα μπορούμε να διαβάσουμε στοιχεία των συγκλονιστικών αυτών ιστορικών γεγονότων.

Η Μαρία Αραχωβίτη είναι απόφοιτος της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του ΕΜΠ, εκλεγμένη στην αντιπροσωπεία του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ. Εργαζόταν για χρόνια ως μισθωτή αρχιτέκτων μηχανικός με αντικείμενο τον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό ιδιωτικών και δημοσίων έργων, την εκπόνηση μελετών εφαρμογής και την επίβλεψη κατασκευαστικών έργων, την εκπόνηση μελετών ανάπλασης δημοσίων χώρων, την αδειοδότηση έργων και τη ρύθμιση αυθαιρεσιών. Μέλος του Σωματίου Μισθωτών Τεχνικών. Μέλος του Μικρασιατικού Συλλόγου Καισαριανής και Δημοτική σύμβουλος Καισαριανής από το 2019.

Αλέξανδρος Κουλούρης, Αντιπρόεδρος και Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

«Κρίσιμα θέματα στην αρχειοθέτηση, συλλογή και αξιοποίηση της ιστορικής μνήμης»

Μέσα από μια προσωπική βιωματική προφορική μαρτυρία (έτσι γεννιέται η προφορική ιστορία), γίνεται προσπάθεια να συνδεθούν το αρχεία και η προφορική ιστορία ως πρωτογενείς πηγές της ιστορική μνήμης, με αναφορά στην προσφυγική, ιστορική και αγωνιστική συνοικία της Καισαριανής. Η διαχείριση, οργάνωση, διατήρηση και παροχή των πηγών αυτών, δηλαδή, των εγγράφων (αρχείων) ή των προφορικών μαρτυριών

(προφορική ιστορία), στο ευρύ κοινό σε έντυπη ή ψηφιακή μορφή έχει τεράστια σημασία. Από αυτές τις πηγές αναβλύζει η ιστορική μνήμη και γίνεται γνωστή. Ποια ιστορική μνήμη όμως; Αυτή που πολλές φορές δεν καταγράφεται σε σχολικά ή άλλα εκπαιδευτικά εγχειρίδια ή παραποιείται. Παρότι γίνεται πολύς λόγος γενικά για τα αρχεία και την διάθεσή τους σε ψηφιακή μορφή, αυτά παραμένουν ανοργάνωτα και στο περιθώριο. Ποια είναι λοιπόν τα κρίσιμα ζητήματα που εγείρονται για να αξιοποιηθούν τα αρχεία προς όφελος της ιστορικής μνήμης και των πολιτών; 1) Προσλήψεις αρχειονόμων! Σε κάθε υπουργείο, σε κάθε έργο, σε κάθε Δήμο... 2) Τυποποίηση και πρότυπα οργάνωσης των αρχείων (έντυπων και ψηφιακών). 3) Διαλειτουργικότητα, δηλαδή, επικοινωνία μεταξύ των συστημάτων ώστε ο πολίτης (με ένα κλικ) να βρίσκει ότι πληροφορία ζητά. Στον ιατρικό του φάκελο, στα νοσοκομεία, στα φαρμακεία, στα ένσημα ή στη σύνταξη, στο κτηματολόγιο, κ.λπ. Ποιοι είναι οι ειδικοί σε αυτό; Οι απόφοιτοι του τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Οι αρχειονόμοι και οι βιβλιοθηκονόμοι!

Ο Αλέξανδρος Κουλούρης είναι Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Έχει συμμετάσχει σε πολλά ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα στο πεδίο της πληροφόρησης (DELOS, EuropeanaLocal, Europeana, CrossCult, FP7, H2020). Από το 2011 συμμετέχει ενεργά στη Europeana ως μέλος του δικτύου συνεργατών της (Europeana Network Association). Είναι μέλος του Εργαστηρίου Διαχείρισης της Πληροφορίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα συγκαταλέγονται η πολιτική πληροφόρησης, οι ψηφιακές βιβλιοθήκες, οι πολιτικές πρόσβασης ψηφιακών αποθετηρίων, τα αποθετήρια και η ανοιχτή πρόσβαση. Έχει δημοσιεύσει περισσότερα από 50 άρθρα σε περιοδικά και συνέδρια. Κατά το παρελθόν, έχει εργαστεί ως βιβλιοθηκονόμος στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης. Είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος στην Επιστήμη της Πληροφόρησης από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, πτυχίου Βιβλιοθηκονομίας από το ΤΕΙ Αθήνας και πτυχίου Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών από το Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Δημήτρης Χρυσοβέργης, Αναπληρωτής Προϊστάμενος Τμήματος Πολιτισμού Δήμου Καισαριανής

«Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στη δημιουργία, διατήρηση και αξιοποίηση αρχειακού υλικού»

Ο Δημήτρης Χρυσοβέργης είναι Αναπληρωτής Προϊστάμενος Τμήματος Πολιτισμού Δήμου Καισαριανής. Μουσικός (πίانو, ανώτερα θεωρητικά) με σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό, στη Διοίκηση Πολιτισμικών μονάδων.

19:00 | Συζήτηση

19:15 | Διάλειμμα

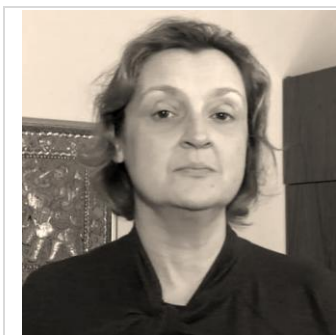
19:30 | Στρογγυλή Τράπεζα: ΑΡΧΕΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗΣ ΜΝΗΜΗΣ: ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ.

Η συζήτηση στρογγυλής τραπέζης στοχεύει στον γόνιμο προβληματισμό και τον δημιουργικό διάλογο για τη συλλογή, διαχείριση και αξιοποίηση αρχειακού υλικού στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων, και των δυνατοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης. Εξειδικευμένα στελέχη δήμων καταθέτουν τις εμπειρίες τους και ανταλλάσσουν απόψεις για κείρια θέματα που αφορούν την οργάνωση, λειτουργία και δραστηριότητα των οικείων υπηρεσιών συγκρότησης - φύλαξης - διαχείρισης - παραγωγής αρχειακού υλικού, αλλά και την ανάδειξη της σημασίας και της αξίας, αποδεικτικής και πληροφοριακής, των τεκμηρίων που απόκεινται σε αυτές. Παράμετρος αποτελεσματικότητας του έργου που διεξάγεται από τους δημοτικούς φορείς αποτελεί η ανάπτυξή του σε συνάφεια με την ευρύτερη επιστημονική μελέτη περιοχών και οικισμών στον τομέα της τοπικής ιστορίας, αλλά και σε σχέση με σύγχρονα εργαλεία, μεθοδολογίες και πρακτικές που εφαρμόζονται σε αυτό το πεδίο. Τον ορίζοντα της συζήτησης διευρύνουν με τη παρουσία και τη συνδρομή τους, ένας ιδιωτικός φορέας πρότυπο για τη μικρασιολογική έρευνα και ένας ακαταπόνητος ιδιώτης συλλέκτης προσφυγικών υλικών τεκμηρίων.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, κάθε ομιλητής/τρια έχει στη διάθεσή του έως και 10 λεπτά για να παρουσιάσει μια αρχική εισήγηση. Για να εξασφαλιστεί μια παραγωγική και εστιασμένη συζήτηση, έχουν αποσταλεί εκ των προτέρων μερικές ερωτήσεις που θα μπορούσαν να καθοδηγήσουν τις τοποθετήσεις των συμμετεχόντων:

1. Ποια είναι η φυσιογνωμία του φορέα σας και ποιες αρχειακές συλλογές/σύνολα διαθέτει (βασικά χαρακτηριστικά και τρόπος δημιουργίας συλλογής/ων);
2. Υπάρχει κάποια πολιτική ή διαδικασία για τον εμπλουτισμό των συλλογών σας;
3. Πώς διαμορφώνεται η σχέση μεταξύ ιδιωτών συλλεκτών ή κατόχων αρχειακού υλικού και αρχειακών φορέων μέσα από την εμπειρία σας;
4. Τι ρόλο έχουν διαδραματίσει οι νέες τεχνολογίες και η ψηφιοποίηση στον φορέα σας;
5. Ποιες είναι οι προκλήσεις που αντιμετωπίζετε στην καθημερινότητα της υπηρεσίας σας και στην επαφή σας με την κοινότητα;
6. Ποια είναι η σημασία, μέσα από τη δική σας εμπειρία, της συνεργασίας μεταξύ των τοπικών αρχών, με το κεντρικό κράτος (ΓΑΚ), αλλά και με τους πολιτιστικούς οργανισμούς στη διάσωση των αρχείων;
7. Πώς θεωρείτε ότι μπορεί να διασφαλιστεί η σταθερή συλλογή, καταγραφή / διαχείριση και μακροπρόθεσμη διατήρηση και προσβασιμότητα των αρχείων προσφυγικής μνήμης;
8. Σε ποια κατεύθυνση θα θέλατε να αλλάξουν τα πράγματα για την μεγαλύτερη και σε βάθος παρέμβαση σας στο πεδίο;

Στη συζήτηση συμμετέχουν (με αλφαβητική σειρά):

Ιωαννίδου Ελένη, Ιστορικός, Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού Δήμου Καλαμαριάς

Η Ελένη Ιωαννίδου είναι ιστορικός, απόφοιτη της Φιλοσοφικής του ΑΠΘ και εργάζεται από το 1994 στο Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού Δήμου Καλαμαριάς. Τα ενδιαφέροντά της αφορούν την προσφυγική εγκατάσταση, την κοινωνική ιστορία και την προφορική ιστορία.

Καπετανόπουλος Περικλής, Δημοσιογράφος-Ιστορικός, υπεύθυνος Μουσείου Εθνικής Αντίστασης Ηλιούπολης

Κούρου Κατερίνα, Βιβλιοθηκονόμος, προϊσταμένη Δημοτικής Βιβλιοθήκης Πατρών

Η Κατερίνα Κούρου είναι προϊσταμένη στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Πατρών, η οποία συγκαταλέγεται στις μεγαλύτερες βιβλιοθήκες της Ελλάδας με δυναμικότητα πάνω από 220.000 τεκμήρια (Βιβλία, Αρχεία, Έργα τέχνης). Σπούδασε Βιβλιοθηκονομία στο πρώην ΤΕΙ της Αθήνας, Ιστορία και Αρχαιολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, και έλαβε Μεταπτυχιακή ειδίκευση στη Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων από το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Παράλληλα συμμετείχε σε πολλά επιμορφωτικά σεμινάρια, συνέδρια και ημερίδες. Εργάστηκε στη Δημοτική Βιβλιοθήκη της Ιθάκης, στο Δήμο της Αθήνας σε διάφορες διοικητικές θέσεις και από το 2005 εργάζεται στη Βιβλιοθήκη της Πάτρας, διανύοντας φέτος το 41ο έτος του εργασιακού της βίου.

Μπαφούνη Ευαγγελία, Ιστορικός - Αρχειονόμος, διευθύντρια Πολιτισμού Δήμου Πειραιά, Ιστορικό Αρχείο Δήμου Πειραιά

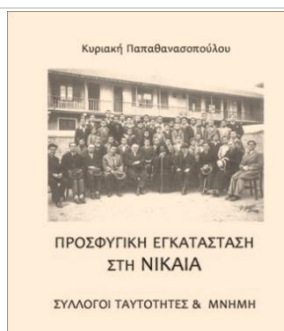
Η Ευαγγελία Μπαφούνη σπούδασε ιστορία στο Πανεπιστήμιο Paris I (Institut d'histoire économique et sociale) και είναι Υποψήφια διδάκτωρ του Τμήματος Ιστορίας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Ολοκλήρωσε το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών «Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Ολοκλήρωσε μεταπτυχιακές σπουδές (DEA) στο Institut Néohellénique του Πανεπιστημίου Paris IV. Εξειδικεύτηκε στην αρχειονομία, με υποτροφία του Γαλλικού Κράτους και εξελέγη εκπρόσωπος της Ελλάδας στο Διεθνές Συμβούλιο Αρχείων την περίοδο 1990-1994. Από το 1985 ως το 2009 εργάστηκε στο Ιστορικό Αρχείο του Δήμου Πειραιά και από το 2009 είναι διευθύντρια Πολιτισμού. Υπήρξε μέλος της επιτροπής υποψηφιότητας του Πειραιά για

Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 2021. Έχει ασχοληθεί με θέματα αρχειονομίας, οικονομικής και τοπικής ιστορίας και ιστορίας των επιχειρήσεων, συμμετέχοντας σε ερευνητικά και αρχειονομικά προγράμματα. Έχει συμμετάσχει σε επιστημονικές ημερίδες, συμπόσια και συνέδρια, σε αυτοτελείς και συλλογικές εκδόσεις και δημοσιεύσεις.

Παπαδόπουλος Ευγένιος, Βιβλιοθηκονόμος, Αν. Προϊστάμενος Δνσης Αρχείων, Μουσείων Βιβλιοθηκών Δήμου Βόλου

Ο Ευγένιος Παπαδόπουλος είναι Αναπληρωτής Προϊστάμενος της Δνσης Αρχείων, Μουσείων και Βιβλιοθηκών του Δήμου Βόλου. Απόφοιτος του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας του ΤΕΙ Αθήνας, έχει κάνει μεταπτυχιακές σπουδές στη Διοίκηση Επιχειρήσεων και τη Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων. Ασχολείται στον τομέα της τεκμηρίωσης από το 1992 και κατά το παρελθόν έχει εργαστεί σε ιδιωτικές συλλογές, προγράμματα πολιτιστικής παρέμβασης του Ε.ΚΕ.ΒΙ και Δήμων. Από το 1999 ανέλαβε την οργάνωση και λειτουργία της βιβλιοθήκης του Δημοτικού Κέντρου Ιστορίας και Τεκμηρίωσης, παράλληλα με την συγκρότηση του ενιαίου συλλογικού καταλόγου των βιβλιοθηκών του Δήμου Βόλου. Στο πλαίσιο προγραμμάτων ψηφιοποίησης (2006) ανέλαβε την εποπτεία συγκρότησης των ψηφιακών συλλογών (έντυπα, σχέδια, φωτογραφίες, χάρτες, κλπ) του Κέντρου Ιστορίας Βόλου και την προσαρμογή - μετάπτωση των μεταδεδομένων για την δημοσίευση των ηλεκτρονικών εργαλείων έρευνας και καταλόγων με βάση σύγχρονα πρότυπα περιγραφής. Είναι υπεύθυνος για την εγκατάσταση, διαχείριση και λειτουργία των ανοικτού κώδικα για την τεκμηρίωση και προβολή του ψηφιακού περιεχομένου (ICA-AtoM, KOHA, Islandora) του φορέα. Έχει συμμετέχει σε προγράμματα τεκμηρίωσης και ψηφιοποίησης δημοσίων βιβλιοθηκών, αρχείων, ιδρυματικών αποθετηρίων. Δραστηριοποιείται σε κοινότητες χρηστών για την διάδοση, χρήση και λειτουργία των εφαρμογών ανοικτού κώδικα, ενώ έχει συμβάλει στον εξελληνισμό του ICA-AtoM και KOHA. Συμμετέχει με εισηγήσεις σε συνέδρια, ημερίδες και σεμινάρια, ενώ άρθρα του έχουν δημοσιευτεί σε συλλογικούς τόμους.

Παπαθανασοπούλου Κυριακή, Διδάκτορας Νεότερης Ιστορίας Πάντειο Πανεπιστήμιο, Επιστημονική Συνεργάτης στον Δήμο Νίκαιας Αγ. Ι. Ρέντη

Η Κυριακή Παπαθανασοπούλου είναι διδάκτορας Ιστορίας του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου (2021). Είναι απόφοιτη και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών από το ίδιο τμήμα. Υπήρξε υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών για την εκπόνηση της διατριβής της. Τα ακαδημαϊκά της ενδιαφέροντα άπτονται της κοινωνικής και πολιτισμικής ιστορίας. Άρθρα της έχουν δημοσιευτεί σε συλλογικούς τόμους, πρακτικά συνεδρίων και επιστημονικά περιοδικά στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Το Δεκέμβριο 2022 κυκλοφόρησε η μονογραφία της Προσφυγική εγκατάσταση στη Νίκαια. Σύλλογοι, ταυτότητες και μνήμη από τις εκδόσεις Ασίνη, η οποία

αποτελεί μέρος της διδακτορικής της διατριβής. Είναι ερευνήτρια στο Κέντρο Έρευνας Νεότερης Ιστορίας στο Πάντειο και έχει εργαστεί σε ερευνητικά προγράμματα και ως εξωτερικός συνεργάτης σε εκδόσεις τοπικής ιστορίας. Συμμετείχε ως επιστημονική σύμβουλος στην Έκθεση Μικρά Ασία. Λάμψη - Καταστροφή - Ξεριζωμός - Δημιουργία, από το Μουσείο Μπενάκη και το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών. Συνεργάζεται με το Ίδρυμα Αικ. Λασκαρίδη για την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Το Φθινόπωρο του 2022 έως σήμερα απασχολείται στον Δήμο Νίκαιας - Αγ. Ι. Ρέντη ως ειδική σύμβουλος για θέματα πολιτισμικής ιστορίας και δράσεις δημόσιας ιστορίας. Επιμελήθηκε την ιστορική έκθεση για τα 100 χρόνια της Νίκαιας «Από τον προσφυγικό συνοικισμό στην πόλη» στην Δημοτική Πινακοθήκη Νίκαιας - Αγ. Ι. Ρέντη. Πραγματοποίησε τη συλλογή προφορικών μαρτυριών με μέλη των ΚΑΠΗ για το αρχείο του δήμου και τη μελλοντική χρήση των μαρτυριών σε εκδηλώσεις. Με τους BrosInArts (animation) εκπόνησε το εικονογραφημένο βιβλίο «Η προσφυγική Νίκαια» εκδόσεις Nerdula με την υποστήριξη της Πανελληνίας Ένωσης Εφесίων Νίκαιας και τη χρηματοδότηση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και της Ομοσπονδίας Προσφυγικών Σωματείων Ελλάδος.

Παπαλουκά Ευτυχία, Φιλολόγος, αντιδήμαρχος Νέας Φιλαδέλφειας - Νέας Χαλκηδόνας, Μουσείο Μικρασιατικού Ελληνισμού «Φιλιά Χαιδεμένου»

Η Ευτυχία Παπαλουκά είναι Φιλολόγος, Πτυχιούχος του τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με εξειδίκευση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης. Εξελέγη για πρώτη φορά το 2010 στο Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Νέας Φιλαδέλφειας-Νέας Χαλκηδόνας και έκτοτε επανεκλέγεται διαρκώς έως και σήμερα. Την περίοδο 2014-2019 διετέλεσε Αντιδήμαρχος Παιδείας, Πολιτισμού & Αθλητισμού στον Δήμο Νέας Φιλαδέλφειας-Νέας Χαλκηδόνας και Αντιπρόεδρος του Παγκοσμίου Πολιτιστικού Ιδρύματος Ελληνισμού της Διασποράς, υπεύθυνη για το δημοτικό Μουσείο Μικρασιατικού Ελληνισμού «Φιλιά Χαιδεμένου». Σήμερα είναι Αντιδήμαρχος Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών, Υπηρεσίας Δόμησης, Φιλοζωίας και Αυτοτελούς Γραφείου Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων και Αναπληρώτρια Δημάρχου. Εργάζεται, επίσης, ως Συντονίστρια του Πολυδύναμου Κέντρου Προσφύγων Αθήνας του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού.

Σαρρής Χάρης, Προϊστάμενος Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου ΚΜΣ

Ο Χάρης Σαρρής αποφοίτησε από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών και αναγορεύτηκε διδάκτορας του ιδίου Τμήματος. Σπούδασε δυτική μουσική (πτυχία Ακορντεόν, Αρμονίας και Αντίστιξης). Παράλληλα, από την ηλικία των εννέα ετών παίζει

κρητική λύρα. Στα φοιτητικά του χρόνια ασχολήθηκε με διάφορους τύπους αχλαδόσχημης λύρας ενώ στο πλαίσιο της διδακτορικής του διατριβής ασχολήθηκε και με τη γκάιντα. Διδάσκει στο Μεταπτυχιακό «Ερμηνεία ενόργανης και φωνητικής μουσικής» του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Δίδαξε ως επιστημονικός συνεργάτης και ακαδημαϊκός υπότροφος στο Τμήμα Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής του ΤΕΙ Ηπείρου (2008-2017), στο Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (2001-2004) και εργάστηκε ως ερευνητής στο Ερευνητικό Πρόγραμμα «Θράκη» του Συλλόγου «Οι Φίλοι της Μουσικής» (1995-2004). Από το 2007 διδάσκει στο Τμήμα Μουσικοκινητικής Αγωγής της Σχολής Μωραΐτη. Από το 1998 ως το 2010 συνεργάστηκε σε μηνιαία βάση ως μουσικοκριτικός στο περιοδικό Hitech. Από το 2002 συνεργάζεται με την Νομαρχία Κυκλάδων στις ετήσιες Συναντήσεις Λαϊκών Πνευστών, καθώς και σε ειδικές επιτόπιες εθνομουσικολογικές έρευνες, με σκοπό τη σύσταση ενός αρχείου αφιερωμένου στις μουσικές και τους μουσικούς των Κυκλάδων. Σε συνεργασία με τον σκηνοθέτη Δημήτρη Κιτσικούδη και τον φωτογράφο Διονύση Γαγάτσο ασχολείται με το εθνογραφικό φιλμ. Αναφέρονται ενδεικτικά: το ντοκιμαντέρ «Γκάιντες λαλούν» (2012, 30 λεπτά), το οποίο διακρίθηκε στο Φεστιβάλ της Πάτρας, το μεγάλο μήκους ντοκιμαντέρ «Μουσικές και μουσικοί της Άνδρου» (2016, 60 λεπτά) καθώς και το ντοκιμαντέρ «Ο Τίγρης από τ' Απεράθου». Δείγμα της επιστημονικής του αρθρογραφίας υπάρχει στον σύνδεσμο: <https://teiep.academia.edu/HarisSarris>.

Σφήκα Βασιλική, Αρχαιολόγος, MSc ΕΑΠ, Προϊσταμένη Τμήματος Δημοτικού & Ιστορικού Αρχείου, Δήμος Αθηναίων

Η Βασιλική Σφήκα είναι πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας - Αρχαιολογίας (Ε.Κ.Π.Α.), με μεταπτυχιακές σπουδές στη «Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων» (Ε.Α.Π.) και απόφοιτος της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Υπουργείο Εσωτερικών). Από το 2021 προϊστάται του Τμήματος Δημοτικού και Ιστορικού Αρχείου της Δ/νσης Αποκέντρωσης και Διοίκησης του Δήμου Αθηναίων. Έχει συμμετάσχει με ομιλίες σε ημερίδες και συνέδρια με θέματα σχετικά με τα ιστορικά αρχεία και την τοπική αυτοδιοίκηση, καθώς και στη διοργάνωση εκθέσεων, εκδηλώσεων, εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ξεναγήσεων. Επίσης, έχει εκπονήσει εργασίες και άρθρα στο πεδίο έρευνας της τοπικής πολιτιστικής ανάπτυξης και έχει συγγράψει σχετική μονογραφία.

Χριστοδούλου Λουκάς Π., Πρόεδρος Διοικούσας Επιτροπής ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. και Πρόεδρος Ενώσεως Σπάρτης Μ. Ασίας

Ο Λουκάς Χριστοδούλου είναι πτυχιούχος Οικονομικών Επιστημών (Α.Σ.Ο.Ε.Ε). Εργάστηκε στον ιδιωτικό τομέα επί 33 έτη μέχρι να συνταξιοδοτηθεί, ως ανώτερο στέλεχος, σε διευθυντικές θέσεις. Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Ν. Ιωνίας (2003 -2010) όπου κατείχε

διαδοχικά τις θέσεις του Αντιπροέδρου της Δημοτικής Επιχείρησης (2003-2004), του Αντιδημάρχου Οικονομικών (2005-2006) και του Προέδρου του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Ν. Ιωνίας (2008-2011). Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Προσφυγικών Σωματείων Ελλάδος (Ο.Π.Σ.Ε.) από τον Μάρτιο 2017 έως τον Μάρτιο 2018. Μέλος του Δ.Σ. (από το 2009), Αντιπρόεδρος (2011-2012) και Πρόεδρος του Κέντρου Σπουδής και Ανάδειξης Μικρασιατικού Πολιτισμού Δήμου Ν. Ιωνίας (ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.) από το 2013 έως και το 2023. Μέλος του Δ.Σ. (από το 2010), Αντιπρόεδρος, Γραμματέας, και Πρόεδρος του Συλλόγου «Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας,» από το 2019 έως σήμερα. Συγγραφέας των βιβλίων: «Η Νέα Ιωνία στο Μεσοπόλεμο 1922-1941», «Η Ιστορία των Σωματείων της Ν. Ιωνίας 1923-1975», «Οι εκλογές στη Ν. Ιωνία από το 1923 έως το 1975. Βουλευτικές-Δημοτικές-Δημοψηφίσματα-Γερουσιαστικές», «Η Ν. Ιωνία από την Κατοχή στη Μεταπολίτευση 1921-1975», «Από τους Ποδαράδες 1922 ... στη Νέα Ιωνία 1934... Η Προσφυγική Πρωτεύουσα της Αθήνας», «Οι προσφυγικοί οικισμοί της Ε.Α.Π. στη Μακεδονία (1928)», τριλογία. Έχει συμμετάσχει σε πολλά ντοκιμαντέρ ιστορικού περιεχομένου, ραδιοφωνικές εκπομπές-αφιερώματα για τις Αλησμόνητες Πατρίδες και την πρώτη εγκατάσταση των προσφύγων, ενώ άρθρα του έχουν δημοσιευτεί σε περιοδικά και εφημερίδες. Έχει συμμετάσχει σε πολλά συνέδρια και συμπόσια ενώ οι εισηγήσεις του έχουν συμπεριληφθεί σε συλλογικούς τόμους. Είναι συλλέκτης αρχαιακού υλικού και ντοκουμέντων αναφερομένων στη Μ. Ασία και την πρώτη εγκατάσταση των προσφύγων στην Ελλάδα, με βάση τα οποία έχει πραγματοποιήσει δεκάδες ομιλίες και παρουσιάσεις σε πολλές πόλεις της Ελλάδας, ενώ έχουν παρουσιαστεί σε πολλές μουσειακές εκδόσεις ή εκθέσεις Μουσείων.

Χριστοφιλάκης Μίμης, Συλλέκτης, Συγγραφέας

Ο Μίμης Χριστοφιλάκης γεννήθηκε το 1949 στις Κροκεές Λακωνίας. Εργάστηκε στο Υπουργείο Οικονομίας. Είναι υπερενεργός συλλέκτης ντοκουμέντων και αντικειμένων της επανάστασης του '21, της Μικρασιατικής εκστρατείας και ιδίως της κατοχής και του εμφύλιου. Έχουν εκδοθεί επτά ποιητικές συλλογές του («Τετράθι δη κραδίη», «Τρυφερότητα στο βλέμμα», «Τίθημι στην ψυχή μου», «Ακροθιγώς», «Ερωτικός πλάγιος», «Πέτρες της Κάσου αλιγενείς», «Τοπία ενδοχώρας»), και δύο βιβλία διηγημάτων του, με τίτλο «Η χειραψία έγινε με το βλέμμα», και «Η εύνοια του δράκου». Μοιράζει το χρόνο και το συναίσθημά του ανάμεσα στον γενέθλιο τόπο του και την Καισαριανή.

Χρυσοβέργης Δημήτρης, Αναπληρωτής Προϊστάμενος Τμήματος Πολιτισμού Δήμου Καισαριανής

Γαβριλάκης Κωσταντίνος, Πρόεδρος του παραρτήματος Καισαριανής της Πανελλήνιας Ένωσης Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης και Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας, Υπεύθυνος Μουσείου Εαμικής Εθνικής Αντίστασης Καισαριανής

Ο Δημήτρης Χρυσοβέργης είναι Αναπληρωτής Προϊστάμενος Τμήματος Πολιτισμού Δήμου Καισαριανής. Μουσικός (πιάνο, ανώτερα θεωρητικά) με σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό, στη Διοίκηση Πολιτισμικών μονάδων.

Ο Κωνσταντίνος Γαβριλάκης είναι συνταξιούχος Ο.Τ.Α. Πρόεδρος του παραρτήματος Καισαριανής της Πανελλήνιας Ένωσης Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης και Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας. Πρώην δημοτικός σύμβουλος Καισαριανής και πρόεδρος του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. με τη Λαϊκή Συσπείρωση (2015-2019). Μέλος της Εθελοντικής Δασοπροστασίας Δήμου Καισαριανής.

Συντονισμός: Χρήστος Χρυσανθόπουλος, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό στο Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών/Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Ο Χρήστος Χρυσανθόπουλος εργάζεται ως Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό στο Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, ενώ ολοκληρώνει τη διδακτορική του διατριβή στο Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών. Παράλληλα συνεργάζεται, ως Ακαδημαϊκός Υπότροφος, με το τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Διαθέτει προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στην ιστορία και στη διαχείριση της πληροφορίας με έμφαση στα Αρχεία. Έχει λάβει μέρος σε δεκάδες ερευνητικά προγράμματα, καθώς και σε δημιουργικές ομάδες ιστορικών ντοκιμαντέρ και καλλιτεχνικών δράσεων.

Τρίτη, 3 Σεπτεμβρίου 2024

19:00-21:30

Μουσείο Εαμικής Εθνικής Αντίστασης

Ιχνηλατώντας την εξέλιξη και μεταμόρφωση των προσφυγικών εγκαταστάσεων σε σύγχρονες πόλεις, ανατρέχουμε σε διαθέσιμες πηγές και τεκμήρια, σε κάθε πληροφορία που μπορεί να εντοπιστεί σε αρχεία, προφορικές μαρτυρίες, αλλά και στο εναπομείναν αρχιτεκτονικό απόθεμα. Επικεντρώνουμε στην εμπειρία του χώρου και την κοινωνική προσέγγιση της κατοίκησης, διερευνώντας τους νέους όρους που θέτει η πολεοδομική ανάπτυξη, και αναδεικνύοντας παράγοντες και ζητήματα κοινωνιολογικά στη σχέση του ανθρώπου με τον τόπο του. Στο πλαίσιο αυτό, και δεδομένου ότι η έννοια της μνήμης έχει κρίσιμο ρόλο για την αντίληψη του χώρου, μεγαλύτερη έμφαση δίνεται στη συγκρότηση της ιστορικής και της συλλογικής μνήμης, τη

διαχείριση και την εμπλοκή της στη διαμόρφωση της κοινωνικής συνείδησης. Παράγοντες κρίσιμης σημασίας είναι η εκπαίδευση και η συμμετοχικότητα.

19:00 | 1^η Θεματική Συνεδρία: ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΠΟΛΕΩΝ

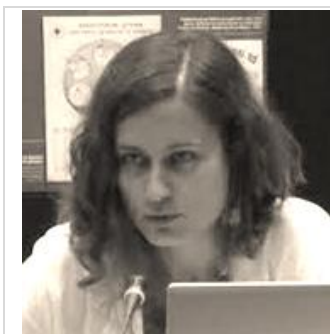

Συντονισμός: Δήμητρα Παπακωνσταντίνου, Δρ. Αρχαιολόγος, Διαχείριση και Ανάδειξη Πολιτιστικής Πληροφορίας

Η Δήμητρα Παπακωνσταντίνου είναι απόφοιτος του Ιστορικού - Αρχαιολογικού τμήματος της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ και διδάκτωρ Αρχαιολογίας από το Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου στη Μεγάλη Βρετανία. Έχει εργαστεί σε πλήθος εκπαιδευτικών και πολιτιστικών ιδρυμάτων (Πανεπιστήμιο Εδιμβούργου, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Αρκαδικό Κέντρο, Μουσείο Μπενάκη, Αρχείο Γενναδείου Βιβλιοθήκης) και έχει πολυετή εμπειρία στη διαχείριση και υλοποίηση προγραμμάτων για τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Τα τελευταία χρόνια εργάζεται ως υπεύθυνη του αρχείου στο Αμερικανικό Κολλέγιο Ελλάδος.

Άννα Κουλικούρδη, Αρχειονόμος Προϊσταμένη Αρχειακής Έρευνας ΓΑΚ

Κατερίνα Ζωγράφου, Αρχειονόμος Κεντρική Υπηρεσία ΓΑΚ

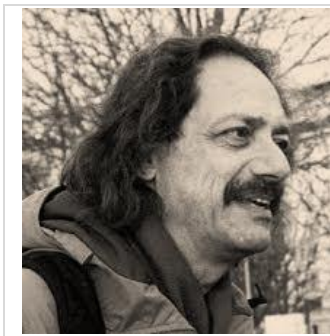
«Μικρασιατική Καταστροφή και Αποκατάσταση των προσφύγων: οι αρχειακές πηγές στην Κεντρική Υπηρεσία (Κ.Υ.) των Γενικών Αρχείων του Κράτους (Γ.Α.Κ.)»

Μέσα από τη συγκεκριμένη παρουσίαση επιχειρείται η αποτύπωση του εύρους και του περιεχομένου των αρχείων τα οποία φυλάσσονται στην Κεντρική Υπηρεσία (Κ.Υ.) των Γενικών Αρχείων του Κράτους (Γ.Α.Κ.) και τα οποία είτε αφορούν αμιγώς είτε σχετίζονται με τη Μικρασιατική καταστροφή, την έλευση των προσφύγων και την εγκατάστασή τους

στον ελλαδικό χώρο. Η παρουσίαση συνοδεύεται από εικόνες τεκμηρίων των αρχείων και των συλλογών και στόχος της είναι να αποτελέσει ένα επιπλέον εργαλείο στην αναζήτηση πηγών και να συμβάλει στην ιστορική έρευνα.

Η Άννα Κουλικούρδη είναι απόφοιτος του Τμήματος Αρχειονομίας-Βιβλιοθηκονομίας-Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου και κάτοχος διδακτορικού διπλώματος με αντικείμενο την “Πληροφοριακή Συμπεριφορά των ΑμεΑ και εφαρμογές υποστηρικτικών τεχνολογιών (ΥΤ) σε περιβάλλον βιβλιοθηκών για ΑμεΑ”. Από το 2008 εργάζεται στην Κεντρική Υπηρεσία των ΓΑΚ ενώ από τον Ιούνιο του 2019 έχει αναλάβει χρέη προϊσταμένης στο Τμήμα Αναγνωστηρίου & Αρχειακής Έρευνας της Υπηρεσίας.

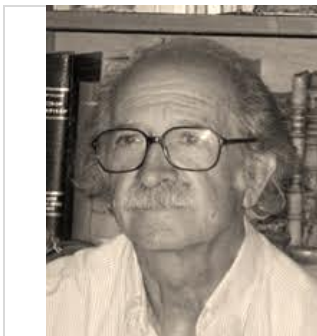
Η Κατερίνα Ζωγράφου σπούδασε στο Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας & Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, στο University of Strathclyde της Γλασκώβης (Msc Information Management) και στο Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου. Από το 2008 εργάζεται ως αρχειονόμος στα Γενικά Αρχεία του Κράτους.

Σταύρος Σταυρίδης, Δρ. Αρχιτέκτονας, Καθηγητής, Σχολή Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ

«Ανακτώντας τη δυναμική των αστικών κοινών. Επεμβάσεις στα προσφυγικά της Αθήνας (ένα μάθημα σχεδιασμού στη Σχολή Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ)»

Ο Σταύρος Σταυρίδης είναι αρχιτέκτονας, καθηγητής στη Σχολή Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ. Είναι διευθυντής του εργαστηρίου της Σχολής *Αρχιτεκτονικός Χώρος και επικοινωνία* και ως πρόσφατα του Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος *Έρευνα στη Αρχιτεκτονική: Σχεδιασμός-Χώρος- Πολιτισμός*. Η έρευνά του εστιάζεται στις μορφές των χειραφετητικών χωρικών πρακτικών και στις διαδικασίες παραγωγής των κοινών στην πόλη. Μετείχε και μετέχει σε κινηματικές πρωτοβουλίες που αφορούν την εκπαίδευση, τις κοινωνικές ελευθερίες και τη διεκδίκηση του «δικαιώματος στην πόλη». Έχει εκτεταμένη επιτόπια έρευνα σε χώρες της Λατινικής Αμερικής εστιασμένη στα κινήματα της πόλης και στις πολιτικές παραγωγής κατοικίας και δημόσιων χώρων.

Γιώργος Μ. Σαρηγιάννης, Αρχιτέκτων Πολεοδόμος Ομότιμος Καθηγητής ΕΜΠ

«Αναπλάσεις για βελτίωση των όρων διαβίωσης ή για διάλυση της κοινωνικής συνοχής;»

Έχοντας υπ' όψιν παραδείγματα και πρακτικές αναπλάσεων σε προσφυγικούς, εργατικούς κ.λπ. οικισμούς σε παράγκες και αυθαίρετες κατασκευές νομίζω ότι σε κάποια ενδεχόμενη "ανάπλαση" και της Καισαριανής, ελλοχεύει ο κίνδυνος της χρήσης από την Εξουσία της πράγματι μεν επιθυμητής ανάπλασης αλλά για άλλους σκοπούς, και κυρίως την διάλυση της κοινωνικής συνοχής και της πολιτικής οντότητας του οικισμού.

Ένα κακό παράδειγμα είναι το Περιστερί, άλλο και το Αιγάλεω. Απλά και ανέξοδα η Εξουσία έδωσε αυξημένους όρους δόμησης με αποτέλεσμα να γεμίσουν οι παλιοί αυτοί οικισμοί με πολυκατοικίες, που πέρα από την διάλυση της "γειτονιάς" και την πολεοδομική βαρβαρότητα που ακολούθησε, αλλοίωσε δραματικά την κοινωνική σύνθεση των οικισμών, οικισμοί-προπύργια αριστερών κομμάτων ψηφίζουν τώρα δεξιά ... (δεν είναι η ψήφος που φταίει, αλλά το τί εκφράζει αυτή η μεταβολή).

Δεύτερο κακό παράδειγμα είναι ο συνοικισμός Χαροκόπου και η Δραπετσώνα. Εδώ η Εξουσία παρενέβη άμεσα στην πολεοδομική αλλά και στην κοινωνική σύνθεση των οικισμών, εξαφανίζοντας λιγότερο ή περισσότερο το πολιτικό και κοινωνικό τους προφίλ. Στην Δραπετσώνα με την αύξηση των όρων δόμησης και την οικοδόμηση πολυορόφων (10 και άνω) κτηρίων διέλυσε την πολεοδομική και κοινωνική συνοχή του οικισμού, όχι μόνο με την προσθήκη ξένων κατοίκων, αλλά και απομονώνοντας όσους έμειναν σε πολυόροφα μπλόκ. Στου Χαροκόπου, τους διέλυσαν συνειδητά και βάσει ύπουλου και κρυφού "προγράμματος": σε άλλους έδωσαν οικόπεδα στην περιφέρεια του Λεκανοπεδίου, σε άλλους διαμερίσματα σε οικισμούς του ΑΟΕΚ σε άλλους διαμερίσματα από την "ελεύθερη αγορά". Η Δραπετσώνα ήταν η μόνη από τους προσφυγικούς συνοικισμούς που αντέδρασε, όλο το 1966 αρνιόταν να φύγουν από τις παράγκες τους απαιτώντας σχέδιο επανεγκατάστασης χωρίς να θιγούν οι γειτονικές σχέσεις. (βλ. και το γνωστό τραγούδι του Θεοδωράκη) 2000 χωροφύλακες που προσπάθησαν να εισβάλουν στον οικισμό απέτυχαν πλην όμως η κήρυξη της Δικτατορίας επέβαλε τα σχέδια διάλυσης.

στην Καισαριανή, ήδη στο κέντρο έχουν οικοδομηθεί πολυκατοικίες, ευτυχώς όμως πέρα από την κεντρική οδό τα πράγματα δεν είναι ακόμη τόσο τραγικά.

το 1966, στο Συνέδριο του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων, πολεοδόμοι από την Ανατολική Γερμανία (χωρίς αυτό να σημαίνει τίποτα, και από την Δυτική να ήταν τα ίδια θα έκαναν, οι "συνταγές της ανάπλασης" ήταν κοινές) πρότειναν κατεδάφιση των παραγκών, και οικοδόμηση μπλόκ πολυορόφων από 4 ως 10 και άνω ορόφων, χαρακτηρίζοντας ως "το μέλλον της Καισαριανής", λίγα χρόνια αργότερα, νεαροί αρχιτέκτονες χαρακτήρισαν τα σχέδια αυτά ως το "ζοφερό μέλλον" ... (και είχαν απόλυτο δίκιο). Στην Μεταπολίτευση, στελέχη του Κέντρου Μαρξιστικών Ερευνών, αυτοεγκλωβίστηκαν στις οικονομικές συνθήκες της ανάπλασης (κόστος και έλλειψη γης) και πρότειναν μέσω της ΔΕΠΟΣ πάλι πολυκατοικίες των 4-10 ορόφων...

Προσοχή λοιπόν στις αναπλάσεις. Αφήστε τον οικισμό στην χαμηλή του δόμηση, διατηρείστε όσα κτήρια μπορούν να διατηρηθούν, επανεγκαταστείστε τους κατοίκους στις ίδιες θέσεις με τους ίδιους γείτονες σε κανονικά σπίτια με χαμηλή δόμηση και προφανώς όχι παράγκες. Σίγουρα αυτό "κοστίζει" περισσότερο, όμως το κοινωνικό κόστος είναι βαρύτερο (δείτε ως δείγμα πώς αποδιοργανώθηκε η Β. Πειραιώς και η Β. Αθηνών, τα πρώην προπύργια της Αριστεράς που τώρα ψηφίζουν δεξιά), και φυσικά ο ανθρώπινος παράγοντας αγνοείται επιδεικτικά: το κύριο για τους πολεοδόμους μας είναι το οικονομικό κόστος και τίποτα άλλο, και ίσως και να μην έχουν συνειδητοποιήσει ότι παίζουν το παιχνίδι της Εξουσίας με αντάλλαγμα ένα "λουτροκαμπινέ" και ένα "καθημερινό με μπαλκόνι". Υπάρχουν και άλλα σχέδια για οικισμούς, που ΚΥΡΙΩΣ σέβονται τον ανθρώπινο παράγοντα και δεν μετατρέπουν τις πόλεις σε "αποθήκες εργατικών χεριών" όπως τις χαρακτήριζε ο Δεσποτόπουλος ή μετατρέποντας τους πολίτες σε "bar-code νούμερα".

Ο Γιώργος Σαρηγιάννης είναι Αρχιτέκτων, απόφοιτος του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (1963), με Μεταπτυχιακές σπουδές στο Technische Universität Wien και Διδακτορικό από το ΕΜΠ. Είναι Ομότιμος καθηγητής του Τμήματος Αρχιτεκτονικής του Εθνικού Μετσόβιου

Πολυτεχνείου από το 2008. Διετέλεσε Διευθυντής του Σπουδαστηρίου Πολεοδομικών Ερευνών, Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τομέα Πολεοδομίας. Διδάσκει στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα (υπεύθυνος ως το 2020) στα μαθήματα «Μεταφορικά Συστήματα Πόλεων μέσα από την βιώσιμη κινητικότητα» και «η Κρίση της Πόλης», καθώς και σε προπτυχιακά Ιστορίας της πόλης. Έχει ήδη φέρει σε πέρας ως επιβλέπων 15 διδακτορικές διατριβές. Μετέχει σε ομάδες και φορείς με σκοπό την προστασία της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς με αποτελεσματικές παρεμβάσεις σε ιστορικά κτήρια. Έχει δημοσιεύσει περί τις 300 επιστημονικές έρευνες και άλλα τόσα άρθρα και πάνω από 10 βιβλία σε θέματα πολεοδομίας, μεταφορών, προστασίας περιβάλλοντος, γενικής ιστορίας και ιστορίας της πόλης και της πολεοδομίας, σύγχρονων πολεοδομικών προβλημάτων της Αθήνας, κ.α. και έχει μετάσχει με εισηγήσεις σε πάνω από 50 Συνέδρια και Ημερίδες (ελληνικά και διεθνή). Είναι επίσης μέλος του ΚΚΕ και του Κέντρου Μαρξιστικών Ερευνών.

Κωνσταντίνος Αβραμίδης, Λέκτορας, Τμήμα Αρχιτεκτονικής, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Κωνσταντίνος Διαμαντής, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Πολιτισμού, Δημιουργικών Μέσων και Βιομηχανιών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

«Ενεργοποιώντας Χώρους, Επιτελώντας Αρχαία: Σκέψεις πάνω στη Δημιουργία μιας Συμμετοχικής Τοιογραφίας στην Καισαριανή»

Η παρουσίαση στοχάζεται κριτικά πάνω στη δημιουργία μιας συμμετοχικής κοινοτικής τοιογραφίας που πραγματοποιήθηκε στον τοίχο της Νήαρ Ηστ στην Καισαριανή τον Απρίλιο του 2024, στα πλαίσια διάχυσης του ερευνητικού προγράμματος «Καισαριανή 22: Ιστορίες και Προτάσεις». Η τοιογραφία –υπό την συνεπιμέλεια των συγγραφέων– ενημερώνεται από ερωτήματα που προκύπτουν από πολυτροπικές ερευνητικές πρακτικές –όπως το να εμπλεκόμαστε δημιουργικά με κοινότητες, ενσωματώνοντας οπτικά μέσα στην έρευνα, και να επικοινωνούμε αποτελεσματικά ευρήματα– επιδιώκοντας να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ θεωρίας και πράξης, κοινωνίας και Ακαδημίας. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει αστικούς περιπάτους, έρευνα αρχείων προφορικής ιστορίας, προβολή παλιών φωτογραφιών και συνεργατικά εργαστήρια για την ενίσχυση της αστικής ευαισθητοποίησης, και την κατανόηση κοινών εμπειριών αλλά και διαφορετικών προοπτικών. Μέσα από τον συγκερασμό καλλιτεχνικής έκφρασης και κοινοτικής συμμετοχής, η τοιογραφία (επανα)ενεργοποιεί χώρους και επιτελεί τα αρχαία. Μαθητές/τριες από τοπικά σχολεία, τοπικοί καλλιτέχνες και ερευνητές μαζί, επιδιώκουμε να εμπνεύσουμε μια πιο συμπεριληπτική, συμμετοχική και συνεργατική αναπαράσταση της πολυπλοκότητας της αστικής ζωής, της ιστορίας και της μνήμης. Το έργο διερευνά τη συν-κατασκευή αφηγήσεων ενώ, ταυτόχρονα, επιχειρεί να φέρει σε διάλογο την κοινωνία με τα

αρχεία αλλά και να διευρύνει τα όρια των παραδοσιακών ερευνητικών μοντέλων. Η παρουσίαση κλείνει με την πρόσληψη της τοιχογραφίας, στοχεύοντας στο άνοιγμα μια δύσκολης συζήτησης για τις επιτυχίες αλλά και τις αποτυχίες της, καθώς και διαφόρων παραγόντων που την επηρεάζουν (συμπερίληψη, απεικονιστικότητα, μνημονικότητα, κ.ά).

Ο Κωνσταντίνος Αβραμίδης είναι Λέκτορας Αρχιτεκτονικής και Τοπίων στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Αποφοίτησε από το Τμήμα Αρχιτεκτονικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ολοκλήρωσε πρώτος με άριστα το Μεταπτυχιακό πρόγραμμα Αρχιτεκτονική και Σχεδιασμός του Χώρου στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και εκπόνησε Διδακτορικό στον Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό στο University of Edinburgh ως υπότροφος του Edinburgh College of Art. Έχει διδάξει εκτενώς στην Ελλάδα και τη Μεγάλη Βρετανία, πιο πρόσφατα στα Drury University και University of Portsmouth. Είναι συνιδρυτής του επιστημονικού περιοδικού Drawing On και συνεπιμελητής του Graffiti and Street Art: Reading, Writing and Representing the City (Routledge, 2017).

Ο Κωνσταντίνος Διαμαντής σπούδασε στο Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος από το πρόγραμμα Οπτικής Ανθρωπολογίας & Ανθρωπολογίας ων Μέσων στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου (FU). Είναι υποψήφιος διδάκτορας και ακαδημαϊκός υπότροφος στο Τμήμα Πολιτισμού και Δημιουργικών Μέσων και Βιομηχανιών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Αποτελεί ιδρυτικό μέλος του Διεθνούς Θερινού Σχολείου «Documentary & Ethnographic Multimodal Approaches» σε συνεργασία με το Ολλανδικό Ινστιτούτο Αθηνών (NIA), το Leiden University και το University Amsterdam (VU).

Παναγιώτης Κουμαριώτης, Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω

«Η διαχείριση των ιστορικών αρχείων και τα θεσμοθετημένα νομικά της εργαλεία στο πεδίο των ανταγωνισμών ενός σύγχρονου αστικού κράτους - Ένα πολυπαραμετρικό ζήτημα, σε βάση ταξική, μέσα από τα μάτια ενός νομικού»

.....

.....

Ο Παναγιώτης Κουμαριώτης είναι δικηγόρος Παρ' Αρείω Πάγω - Πτυχιούχος Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, κάτοχος Μεταπτυχιακού Τίτλου από το Πανεπιστήμιο Αθηνών στο Εμπορικό - Εταιρικό Δίκαιο και στο Δίκαιο Επιχειρήσεων. Από το 2009 ενεργεί, για νομικά και φυσικά πρόσωπα, τόσο σε συμβουλευτικό όσο και σε δικαστηριακό επίπεδο, δραστηριοποιούμενος έντονα στην αμιγώς μάχιμη Δικηγορία, σε έναν ευρύτατο κύκλο νομικών υποθέσεων. Είναι ενεργό μέλος του Σωματείου Μισθωτών Δικηγόρων από το 2011, ενώ, παράλληλα, μετέχει και υποστηρίζει δραστήρια τις ενέργειες του Εθνικού Συμβουλίου Διεκδίκησης των Γερμανικών Επανορθώσεων από το 2013. Εξελέγη μέλος της ΠΕΑΕΑ - ΔΣΕ - Παράρτημα Καισαριανής, ενώ στις αυτοδιοικητικές εκλογές του Οκτωβρίου 2023 εξελέγη Δημοτικός Σύμβουλος του Δήμου Καισαριανής. Κατά την διάρκεια των φοιτητικών του χρόνων, υπήρξε ζωτικό μέλος του Φοιτητικού Κινήματος, ενώ, παράλληλα, συμμετείχε ενεργά στις δράσεις του Πολιτιστικού Ομίλου Φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών από το 2005. Είναι ενεργό μέλος πολιτιστικών φορέων και συλλόγων και μετέχει

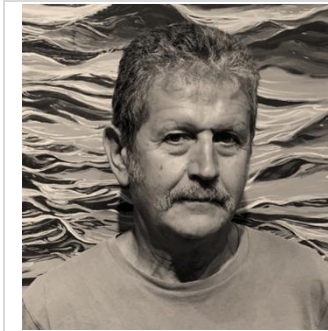
σε δράσεις που στοχεύουν στην διαφύλαξη και ανάδειξη της ιστορικής ταυτότητας και της πολιτιστικής κληρονομιάς της Καισαριανής.

20:15 | Συζήτηση

20:30 | Διάλειμμα

20:30 | 2^η Θεματική Συνεδρία: ΜΝΗΜΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

Συντονισμός: **Δήμητρα Παπακωνσταντίνου**, Δρ. Αρχαιολόγος, Διαχείριση και Ανάδειξη Πολιτιστικής Πληροφορίας

Γιώργος Τσιμουρής, Ομότιμος Καθηγητής Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Παντείου Πανεπιστημίου

«Οι προφορικές μαρτυρίες των Μικρασιατών, η δύσκολη συμβίωση τους με τα γραπτά αρχεία και η συμβολή τους στη συγκρότηση της προσφυγικής μνήμης.»

Ο δημόσιος διάλογος σχετικά με το 1922, εστιάζει κυρίως στην Καταστροφή και στα επακόλουθά της, και πολύ λιγότερο στις αιτίες και στους λόγους που οδήγησαν στην Καταστροφή. Παρομοίως, θεωρεί δεδομένη την ελληνική εθνική συνείδηση του συνόλου των χριστιανικών πληθυσμών που ζούσαν στη Μικρά Ασία. Ως εκ τούτου, συχνά το 1922 χαρακτηρίζεται ως η Καταστροφή του ελληνισμού της Μικράς Ασίας θεωρώντας ότι όλοι ελληνόφωνοι και τουρκόφωνοι χριστιανικοί πληθυσμοί της Μικράς Ασίας είχαν εθνική συνείδηση πριν τον ξεριζωμό τους. Ισχυρίζομαι ότι ενώ οι αξίες του ελληνοκεντρισμού και του δεν κλασικισμού ήταν άγνωστες στα μορφωμένα αστικά στρώματα των παραλιακών πόλεων της Μικράς Ασίας κάτι τέτοιο δεν ισχύει για το σύνολο των χριστιανικών κοινοτήτων καθώς η εθνική συνείδηση σφυρηλατήθηκε σταδιακά μετά τον ερχομό τους στην Ελλάδα. Όχι σπάνια, στο πλαίσιο της εθνικοποίησης του παρελθόντος παραγνωρίζεται η κληρονομιά της ειρηνικής συνύπαρξης διαφορετικών θρησκευτικών κοινοτήτων (millet) και ο θρησκευτικός συγκρητισμός στο πλαίσιο Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, κάτι που αποτυπώθηκε στις αφηγήσεις ιδιαίτερα της πρώτης γενιάς Μικρασιατών. Η επίσημη εθνοκεντρική προσέγγιση, έχει παραβλέψει τη σημασία των τοπικών και θρησκευτικών ταυτοτήτων στη αυγή του 20ου αιώνα, που όχι σπάνια, ήταν πιο ισχυρές από την εθνική ταυτότητα και αποτυπώθηκαν στις πολλαπλές εκφράσεις του λαϊκού προφορικού πολιτισμού και των επιτελεστικών πρακτικών όπως είναι η αφήγηση, το τραγούδι και η μουσική αλλά και οι πρακτικές προετοιμασίας και κατανάλωσης του φαγητού και του ποτού.

Αντλώντας από τη διδακτορική μου διατριβή που ολοκληρώθηκε το 1997 και μια έρευνα προφορικής ιστορίας που πραγματοποίησα στην Καισαριανή με ομάδα συναδέλφων και φοιτητών (2005-2007) το βασικό μου επιχείρημα είναι ότι η έννοια του Μικρασιάτικου Ελληνισμού κατασκευάστηκε επιτυχώς με σχεδόν ολοκληρωτικό τρόπο *aposteriori* δηλαδή μετά το 1922 ιδιαίτερα μετά την έκλειψη της πρώτης γενιάς προσφύγων. Η επιτυχία αυτού του εθνικιστικού πρότζεκτ οφείλεται αφ' ενός στο γεγονός ότι οι πρόσφυγες υπέφεραν από έναν κοινό «εχθρό» και θα έπρεπε να ζήσουν σ' ένα εθνικό κράτος που συχνά αμφισβήτησε την ελληνικότητά τους και αφ' ετέρου στο γεγονός ότι οι προφορικές αφηγήσεις και οι φωνές της πρώτης γενιάς προσφύγων είτε αγνοήθηκαν είτε

αναπλαισιώθηκαν για να αφηγηθούν την αλήθεια του έθνους κράτους. Ως εκ τούτου, είναι κατανοητή προτεραιοποίηση των επίσημων αρχείων στην κατανόηση του πρόσφατου παρελθόντος και η εθνοκεντρική παραγνώριση των προφορικών αφηγήσεων των ίδιων των Μικρασιατών. Αυτός ο επιστημολογικός προσανατολισμός είναι κατά βάση αναχρονιστικός καθώς αντλεί από μεταγενέστερες προσεγγίσεις της Καταστροφής και δεν συμβάλλει στην ανάδειξη του χάρτη των ταυτοτήτων όπως αυτές διαμορφώθηκαν στο χρονικό πλαίσιο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Ο Γιώργος Τσιμουρής είναι Ομότιμος Καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου. Γεννήθηκε στη Λήμνο και σπούδασε Πολιτικές Επιστήμες στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στην Κοινωνιολογία στο Πανεπιστήμιο του Έσσεξ και στην Κοινωνική Ανθρωπολογία στο Πανεπιστήμιο του Σάσεξ στη Μ. Βρετανία. Έλαβε το διδακτορικό του δίπλωμα από το Πανεπιστήμιο του Σάσεξ το 1998. Δίδαξε στο Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου από το 2000 μέχρι το 2023. Τα ερευνητικά αντικείμενα είναι η μετανάστευση, οι προσφυγικές μετακινήσεις και η ζωή των ναυτικών στα ποντοπόρα πλοία. Για την διδακτορική του διατριβή πραγματοποίησε έρευνα ανάμεσα σε πληθυσμούς με καταγωγή από τη Μικρά Ασία. Έχει δημοσιεύσει σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά για θέματα σχετικά με πρόσφυγες, μετανάστες και διασπορά. Είναι ο συγγραφέας του βιβλίου: «Ίμβριοι: Φυγάδες απ’ το τόπο μας όμηροι στη πατρίδα». Η τελευταία του έρευνα αφορά τη ζωή των ναυτικών στα ποντοπόρα πλοία απ’ την οποία προέκυψε το βιβλίο. «Εμείς οι ναυτικοί μπαρκαρισμένοι και ξέμπαργκοι»: Μια ανθρωπολογική προσέγγιση.

Ανάστασης Ι. Γκίκας, Δρ. Πολιτικών Επιστημών

«Ιστορική μνήμη και ο ρόλος της στη διαμόρφωση της συλλογικής συνείδησης»

.....

.....

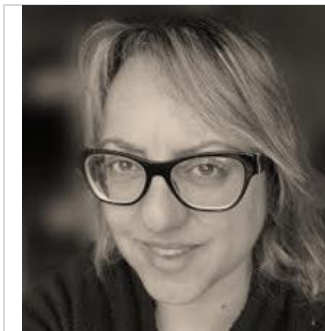
Ο Αναστάσης Γκίκας είναι Δρ. Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου του York της Αγγλίας, με μεταπτυχιακές σπουδές στην Ιστορία. Η Μικρασιατική Εκστρατεία και Καταστροφή, καθώς και η διαδικασία αποκατάστασης των προσφύγων στην Ελλάδα, έχουν αποτελέσει διαχρονικό και συστηματικό τμήμα της έρευνάς του, με δεκάδες δημοσιεύσεις, εκδόσεις και συμμετοχές σε συνέδρια.

Γιάννης Γκλαβίνας, Αρχειονόμος - Ιστορικός, Προϊστάμενος Τμήματος Προβολής, Επικοινωνίας και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, ΓΑΚ.

«Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα “Συμπληρώνοντας τις ψηφίδες της ιστορίας μιας προσφυγικής οικογένειας μέσα από τα αρχεία των ΓΑΚ”»

Ο Γιάννης Ν. Γκλαβίνας είναι διδάκτωρ της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Διετέλεσε επιστημονικός συνεργάτης του Ιδρύματος Μελετών Χερσονήσου του Αίμου και εργάζεται ως αρχειονόμος στην Κεντρική Υπηρεσία των Γενικών Αρχείων του Κράτους στην Αθήνα και από τα τέλη του 2022 έχει αναλάβει χρέη αναπληρωτή προϊστάμενου του Τμήματος Προβολής, Επικοινωνίας και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων της Κεντρικής Υπηρεσίας των ΓΑΚ. Έχει δημοσιεύσει μονογραφίες και ποικίλα άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό σχετικά με τη μουσουλμανική μειονότητα στην Ελλάδα, τις πληθυσμιακές μετακινήσεις της περιόδου 1912-1923, τις κρατικές πολιτικές λογοκρισίας κ.ά., ενώ είχε την επιμέλεια εκθέσεων αρχαιακού υλικού σχετικά με την περίοδο της γερμανικής κατοχής στην Αθήνα, τη λογοκρισία στη δικτατορία των συνταγματαρχών και τους πρόσφυγες της Μικρασιατικής Καταστροφής.

Αγγελική Αντωνίου, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.

«Προσαρμοστικές Εκπαιδευτικές Τεχνολογίες στην Πολιτιστική Πληροφόρηση: η περίπτωση της προσφυγικής Αττικής»

Η παρουσίαση εστιάζει στο ερευνητικό έργο "Ψηφιακός Αφηγητής-Προσφυγική Αττική (Digistoryteller)" και ειδικότερα στην πρώτη εγκατάσταση προσφύγων σε περιοχές της Αττικής. Μέσα από κινητές εφαρμογές, ψηφιακές πολυμεσικές αφηγήσεις, υβριδικά προϊόντα και ένα σύστημα πληθοπορισμού, το έργο στοχεύει στην ανάδειξη της προσπάθειας των προσφύγων να δημιουργήσουν νέες εστίες. Παράλληλα αναδεικνύονται οι διαφοροποιήσεις στην εγκατάσταση στις διαφορετικές συνοικίες, όπως ο Βύρωνας, η Δραπετσώνα, η Νέα Ιωνία, η Νέα Σμύρνη και η Καισαριανή.

Η Αγγελική Αντωνίου είναι επίκουρη καθηγήτρια στο τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής με γνωστικό αντικείμενο «Προσαρμοστικές Εκπαιδευτικές Τεχνολογίες στην Πολιτιστική Πληροφόρηση». Έχει πολυετή διδακτική εμπειρία (προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο), είναι συντονίστρια μαθήματος στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα Cultural Heritage Materials and Technologies του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Υλικών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και επιβλέπει διδακτορικές διατριβές στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (University College London). Είναι συνεργαζόμενη ερευνήτρια στο Ερευνητικό Κέντρο ΑΘΗΝΑ και στο Department of Information Studies του Πανεπιστημίου του Λονδίνου (University College London). Έχει συμμετάσχει σε πολλά εθνικά και διεθνή ερευνητικά έργα και έχει διατελέσει επιστημονική συντονίστρια και μέλος της διευθύνουσας επιτροπής του ευρωπαϊκού έργου H2020 CrossCult. Διαθέτει πλήθος δημοσιεύσεων σε συνέδρια και διεθνή περιοδικά, αλλά και οργανώνει επιστημονικές ημερίδες και έκδοση πρακτικών.

Κατέχει πτυχίο Νηπιαγωγών από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, πτυχίο (BSc) στην Κλινική με Κοινωνική Ψυχολογία (University of Kent at Canterbury, UK), μεταπτυχιακό (MSc) στην Διάδραση Ανθρώπου Υπολογιστή με Εργονομία (University College London, UK), πτυχίο Μουσικής, Δίπλωμα Πιάνου, καθώς και διδακτορικό στις Εκπαιδευτικές Τεχνολογίες από το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Επιστήμης και Τεχνολογίας Υπολογιστών.

Θα ακολουθήσει ξενάγηση στο Μουσείο Εαμικής Εθνικής Αντίστασης.

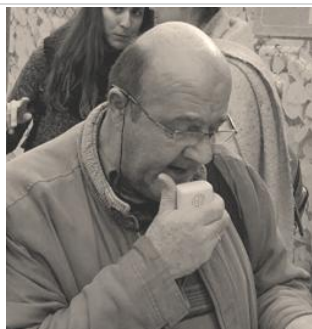
Τετάρτη, 4 Σεπτεμβρίου 2024

19:00-21:30

Μουσείο Εαμικής Εθνικής Αντίστασης

Η τρίτη ημέρα είναι αφιερωμένη στην Καισαριανή, την ιστορία και την πολιτιστική της κληρονομιά. Οι εισηγήσεις της θεματικής ενότητας πλαισιώνονται από έκθεση με τίτλο «Ιστορίες από τον συνοικισμό». Στην έκθεση φιλοξενούνται επιλογές από την πλούσια εκδοτική παραγωγή που έχει λάβει χώρα σχετικά με την Καισαριανή. Επιλεγμένα αποσπάσματα κειμένων παρουσιάζονται από Καισαριανιώτες καλλιτέχνες που συμβάλλουν στην εκδήλωση. Παράλληλα, δύο ψηφιακές εφαρμογές ξενάγησης στον προσφυγικό οικισμό θα είναι διαθέσιμες στο κοινό.

19:00 | 3^η Θεματική Συνεδρία: ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ

Συντονισμός: Αποστόλης Κοπριτέλης, Εκπαιδευτικός

Σπύρος Τζόκας, Πανεπιστημιακός - Συγγραφέας

«Καισαριανή... Η φυσιογνωμία μιας πόλης»

Η εισήγηση αναφέρεται στον τιτάνο αγώνα των μικρασιατών προσφύγων που συνδέθηκε με τα ιστορικά γεγονότα του τόπου, δημιούργησε συνειδήσεις, ιδεολογίες και, τελικά, επέδρασε στην ταυτότητα, στη φυσιογνωμία της πόλης. Η εξέλιξη της Καισαριανής από τη

γέννησή της είναι προϊόν ιστορικής συγκυρίας, η χωροθέτησή της είναι αποτέλεσμα ιδεολογικών και οικονομικών επιλογών και η κοινωνικοπολιτική της ένταξη αποτέλεσμα της κοινωνικής και πολιτικής θέσης των κατοίκων της.

Η εισήγηση για λόγους μεθοδολογικούς χωρίζεται σε πέντε μέρη:

I. Στο πρώτο μέρος επιχειρείται να απαντηθεί το φιλόδοξο ερώτημα, γιατί η προσφυγική Καισαριανή είναι μια συνοικία που αξίζει να μνημονεύεται η Ιστορία της.

II. Το δεύτερο μέρος αναφέρεται στη Μικρασιατική καταστροφή και στην εγκατάσταση των Μικρασιατών προσφύγων στην Ελλάδα, καθώς και στην «υποδοχή που τους επεφύλαξαν οι Ελλαδίτες.

III. Το τρίτο μέρος αναφέρεται στην γέννηση της Καισαριανής, στους τόπους προέλευσης των κατοίκων της, στις δραστηριότητες αυτών και στα τεράστια προβλήματα για την επιβίωση τους.

IV. Το τέταρτο κεφάλαιο, αναφέρεται στην οικονομία, τον πολιτισμό, τον αθλητισμό και την εκπαίδευση στην Καισαριανή

V. Το πέμπτο μέρος, στη συμμετοχή της Καισαριανής στην εθνική αντίσταση, αλλά και στους μετέπειτα μεγάλους κοινωνικούς και δημοκρατικούς αγώνες της πόλης.

Ο Σπύρος Τζόκας είναι απόφοιτος του Ιστορικού-Αρχαιολογικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών. Παρακολούθησε μεταπτυχιακά μαθήματα στο Université de Paris I, όπου απέκτησε το DEA, με βαθμό άριστα. Διορίστηκε στη Μέση Εκπαίδευση και παράλληλα συνέχισε τις μεταπτυχιακές του σπουδές στην Ελλάδα. Το 1989 υποστήριξε τη διδακτορική του διατριβή και απέκτησε το διδακτορικό τίτλο με βαθμό άριστα. Το 1994 περνάει από τη Δευτεροβάθμια στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Από το 1994 μέχρι και σήμερα έχει διδάξει στο Ιστορικό - Αρχαιολογικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών, στο Τμήμα Ιστορίας - Αρχαιολογίας - Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, στο Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία και στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Συγγραφέας πολλών επιστημονικών μονογραφιών, άρθρων και λογοτεχνικών έργων. Κυριότερα έργα του: “Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός στην Ελλάδα στα τέλη του 19ου αι. Υπανάπτυξη ή εξαρτημένη ανάπτυξη;”, Θεμέλιο, 1988. | “Καισαριανή. Η φυσιογνωμία μιας πόλης,” Ιστορικό λεύκωμα, Αθήνα, 1988. (Βραβεύτηκε από την Ακαδημία Αθηνών.) | “Ο Χαρίλαος Τρικούπης και η συγκρότηση του νεοελληνικού κράτους. Οδοιπορικό στο 19ο αι.,” Θεμέλιο, 1999. (Α΄ Βραβείο από τη Βουλή των Ελλήνων.) | “Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και το εγχείρημα του αστικού εκσυγχρονισμού 1928-1932. Η οικοδόμηση του αστικού κράτους,” Θεμέλιο, 2000. (Α΄ Βραβείο από τη Βουλή των Ελλήνων.) | Διδακτικές στρατηγικές στο μάθημα της Ιστορίας. Εικαστικές και οπτικοακουστικές πηγές, εκδ. Σαββάλας, 2002. | “Το όραμα της Ενωμένης Ευρώπης. Ιστορική διαδρομή και σύγχρονη πραγματικότητα.” Θεμέλιο, 2006. | «Ανθρώπινη πρόοδος ή σύγχρονος Προκρούστης», Αθήνα Πατάκης, 1996. | «Ο δημιουργικός λόγος...», Αθήνα Πατάκης, 1993. | «Ο κύκλος των “μάταιων” πράξεων.» Ιστορικό μυθιστόρημα, Εύμαρος, 2014. | «Η κραυγή της σιωπής» Ιστορικό μυθιστόρημα, Θεμέλιο, 2018. | «NHAP ΗΣΤ. Μια ομάδα, μια ιστορία», Σύμβολο, 2021. | «Κάποτε στην Καισαριανή. Ματιές στην ιστορική διαδρομή μιας προσφυγικής συνοικίας από τη γέννησή της ως τη δεκαετία του '80», Αθήνα Θεμέλιο, 2022, | «Ένα μεγάλο βράδυ» Ιστορικό μυθιστόρημα, Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα 2024. Στην πολιτική σκηνή διετέλεσε Δήμαρχος Καισαριανής, μέλος του Δ.Σ της ΚΕΔΕ και μέλος του Κογκρέσου Δήμων και Περιφερειών της Ευρώπης. Το 2014 εκλέχθηκε αντιπεριφερειάρχης Αττικής και μέλος του Δ.Σ της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ). Το 2023 στις εθνικές εκλογές ήταν υποψήφιος Βουλευτής με το ΚΚΕ.

Νίκος Σάμιος, Μαθηματικός - Ερευνητής

«Η Ιστορία του Δήμου Καισαριανής (Μέσα από τα πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου) - περίοδος 1934-1994»

Πρόκειται για την παρουσίαση ενός ογκώδους 1435 σελίδων έργου, πλαισιωμένο με ανάλογο κάθε εποχής οπτικό υλικό. Αποκλειστική πηγή είναι οι κατά την κρίση του συγγραφέα σημαντικότερες συζητήσεις και αποφάσεις από τα πρακτικά των Δημοτικών Συμβουλίων, κατά χρονολογική σειρά, από την ίδρυση του Δήμου (1934). Η κορφολόγηση των πρακτικών διανθίζεται με τα σημαντικότερα (ελληνικά και αλλοδαπά) γεγονότα της εποχής, έτσι ώστε τα δημοτικά θέματα να γίνονται μέρος των συντελούμενων στην Ελλάδα και τον κόσμο.

Ο πρώτος τόμος αναφέρεται μέχρι το 1951. Ο δεύτερος περιλαμβάνει την περίοδο από το 1951 - όταν 17 ολόκληρα χρόνια μετά το 1934 διεξάγονται και πάλι Δημοτικές εκλογές- και κλείνει το 1964. Ο τρίτος τόμος περιλαμβάνει την περίοδο μέχρι το 1967. Ο τέταρτος τόμος περιλαμβάνει την επτάχρονη περίοδο των συνταγματάρχων και τελειώνει με τη διεξαγωγή των Δημοτικών εκλογών του 1975. Ο πέμπτος τόμος πραγματεύεται την εποχή μέχρι το 1990. Ο συγγραφέας τον ονοματολογεί ως τη δεύτερη περίοδο δημαρχίας του Π. Μακρή, σε αντιπαράθεση με τη σύντομη και ανολοκλήρωτη πρώτη (1964-1967), που διέκοψε βίαια η δικτατορία. Η εξεταζόμενη δεκαπενταετία είναι η πιο χυμώδης και δημιουργική, ιδιαίτερα μετά το 1982. Σ' αυτό συνέβαλαν αποφασιστικά οι αξιόλογοι συνεργάτες του πλειοψηφούντος συνδυασμού, ιδιαίτερα στην οκταετία 1983-1990, καθώς και οι ανώνυμοι πολίτες. Περιγράφονται τα χρονίζοντα προβλήματα που επιλύθηκαν ή άλλα που παρέμειναν στο ράφι, γιατί δεν το επέτρεπαν οι κοινωνικοί συσχετισμοί.

Ο Νίκος Σάμιος σπούδασε στη Φυσικομαθηματική σχολή, τμήμα Μαθηματικών του Καποδιστριακού Παν/μίου. Εργάστηκε στην ιδιωτική και δημόσια εκπαίδευση. Εκλέχτηκε Δημοτικός Σύμβουλος Καισαριανής σε τέσσερις θητείες και Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου για 8 χρόνια. Συνέγραψε το έργο «Η Ιστορία του Δήμου Καισαριανής (Μέσα από τα πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου)», για την περίοδο 1934-1994, που εκδόθηκε σε έξι τόμους. Όπως αναφέρει στο οπισθόφυλλο: «Κάποτε είδα στη Δημαρχία παλιά βιβλία, σκονισμένα, ατάκτως ερριμμένα, έννοιωσα έλξη γι' αυτά, τα ξεσκόνισα, τα 'βαλα σε σειρά και τα κλείδωσα, έβαλα κι άλλα, γέμισα δυο ντουλάπες, τα ξεφύλλιζα, άρχιζαν απ' το 1934, από τότε που ιδρύθηκε ο Δήμος, είδα τη δικτατορία του '36, τον πόλεμο, τα Δεκεμβριανά και η συνέχεια... Σκέφθηκα ότι μέσα 'δω είναι η ιστορία μας, η προίκα μας. Τότε με έπιασε μια άλλη επιθυμία, να γράψω ένα βιβλίο περιληπτικό, τα σημαντικότερα γεγονότα, για να μάθει ο κόσμος και ο παλιός και ο καινούργιος που έρχεται και ενσωματώνεται με τον παλιό και που αποκτά και αυτός κεντρίσματα και αγάπες και ευαισθησίες στον τόπο αυτό. ..Ώρες ατελείωτες περνούσα τις σελίδες των πρακτικών, παλιές, φθαρμένες, κάπου σύρριζα κομμένες, δείγμα έντασης και κάλυψης, δυσανάγνωστες, με κάτι καλλιγραφίες που δεν ξεχώριζες τα γράμματα, μα και η σκόνη του παλιού χαρτιού σου 'μπαινε στα ρουθούνια και σου προκαλούσε μια βασανιστική αλλεργία... Κάποτε άρχισα τη σύνταξη, δρόμος ατελείωτος, μα το αποτέλεσμα ωραίο, το βλέπεις και το χαίρεσαι, όπως ο αρχαιολόγος ανακαλύπτει με πολύ κόπο και αμφιβολία το άγαλμα ενός θεού.»

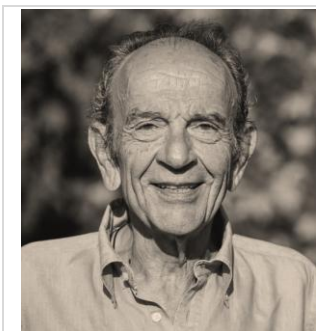
Μήτσος Κασόλας, Λογοτέχνης, Συγγραφέας

«Οι αφηγήσεις της πρώτης γενιάς προσφύγων όπως έχουν διασωθεί στην εκδοτική παραγωγή»

.....

.....

Ο Μήτσος Κασόλας σπούδασε κινηματογράφο και θέατρο. Εργάστηκε ως φωτογράφος και οπερατέρ (1961-1967) στο Κινηματογραφικό Τμήμα του Υπουργείου Παιδείας, απ' όπου και τον έδιωξε η Χούντα. Για τρία χρόνια στη Φίνος Φιλμ ήταν βοηθός σκηνοθέτη σε ταινίες του Ντίνου Δημόπουλου. Ασχολείται με τη συγγραφή βιβλίων και σεναρίων και υπήρξε μέλος γνωμοδοτικών επιτροπών σεναρίων στο Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου. Παράλληλα άσκησε και το επάγγελμα του δημοσιογράφου -ως μέλος της ΕΣΗΕΑ- από το 1972 έως το 1992, σε πολλές εφημερίδες του κέντρου και της περιφέρειας: Τα Νέα, Αυγή, Οικονομική πορεία κ.ά. Από το 1964 μέχρι τώρα έχει εκδώσει πέντε ποιητικές συλλογές, ένα χρονικό, ένα δοκίμιο για τον Νίκο Καββαδία και οκτώ μυθιστορήματα. Το 1974 πήρε το Α' Κρατικό Βραβείο για το χρονικό του Η άλλη Αμερική και το 1982 τιμήθηκε με το Α' Κρατικό Βραβείο για το μυθιστόρημά του Ο Πρίγκιπας, που προβλήθηκε ως τηλεοπτική σειρά είκοσι έξι επεισοδίων στην ΕΤ-1, σε σκηνοθεσία του Τάσου Ψαρρά. Το μυθιστόρημά του Αγγελίνα μεταφέρθηκε ως σειρά στη ΝΕΤ, επίσης από τον Τάσο Ψαρρά, με τον τίτλο Ο θησαυρός της Αγγελίνας. Ποιήματά του μελοποίησε ο Γιάννης Μαρκόπουλος και έχουν ενσωματωθεί στην ταινία του Ζυλ Ντασέν Δοκιμή. Αποσπάσματα του βιβλίου του Η άλλη Αμερική περιέχονται σε βιβλία της Μέσης Εκπαίδευσης. Μια σειρά από τα έργα του διδάσκονται στο Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ (Τμήμα Ξένων Γλωσσών). Επιλογή από το ποιητικό του έργο μεταφράστηκε και κυκλοφόρησε στην Αμερική με τον τίτλο Harvest το 1971.

Νικόδημος Κατσαρέλης, πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου Καισαριανής

«Το διαχρονικό αίτημα της ανάπλασης/διάσωσης των προσφυγικών κατοικιών και η ανάδειξη των "πυροβολημένων"»

.....

.....

Ο Νικόδημος Κατσαρέλης έχει διατελέσει διευθυντής Μ.Ε.Θ. Π.Γ.Ν.Α. Γ. Γεννηματάς. Διακρίθηκε ως συγγραφέας και ως συμμετέχων συγγραφέας ιατρικών συγγραμμάτων και

εργασιών. Είναι Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Καισαριανής και επί σειρά ετών Δημοτικός Σύμβουλος.

Βίβιαν Σιμάτου, Θεατρολόγος - θεατροπαιδαγωγός -
δραματοθεραπεύτρια - σκηνοθέτης

«"Όποιο κι αν είναι τ' όνομά μου ήμουν κι εγώ εκεί", ένα πρόγραμμα μουσειακού θεάτρου για τη γυναίκα στην αντίσταση.»

Στη συγκεκριμένη εισήγηση περιγράφεται ο τρόπος αξιοποίησης του αρχαιακού υλικού του Μουσείου ΕΑΜικής Εθνικής Αντίστασης της Καισαριανής προκειμένου να σχεδιαστεί το πρόγραμμα μουσειακού θεάτρου «Όποιο κι αν είναι τ' όνομά μου ήμουν κι εγώ εκεί». Μέσα από μια σύντομη ιστορική αναδρομή γνωρίζουμε το μουσειακό θέατρο ως ένα νέο είδος θεάτρου που γεννήθηκε από τη σύμπραξη δύο σημαντικών διεπιστημονικών πεδίων, της μουσειακής αγωγής και της παιδαγωγικής του θεάτρου, τον 19ο αιώνα με αρχική ονομασία «ζωντανή ερμηνεία». Βασική αρχή του μουσειακού θεάτρου είναι και η αρχή της κονστρουκτιβιστικής θεωρίας περί μάθησης ότι δηλαδή «το μυαλό είναι κάτι περισσότερο από ένας άγραφος πίνακας που ανταποκρίνεται σε ερεθίσματα και αντιλαμβάνεται τη μάθηση ως μια διαρκή και ενεργό διαδικασία η οποία οφείλει να προκαλέσει το κοινό να δημιουργήσει συνδέσεις με τη δική του πραγματικότητα και ν' αναπτύξει τη δική του οπτική». Επομένως βασικός στόχος είναι ο ενεργός επισκέπτης που νοσηματοδοτεί τα όσα διαδραματίζονται στον εκθεσιακό χώρο. Οι παραπάνω αρχές αποτέλεσαν τη βάση για τον σχεδιασμό του σεναρίου για τη γυναίκα στην αντίσταση στοχεύοντας στην ενεργοποίηση της επεξηγηματικής, προκλητικής και αποκαλυπτικής λειτουργίας του μουσειακού θεάτρου και παράλληλα στην ψυχαγωγία, στην εκπαίδευση και στην επικοινωνία. Ακολουθήθηκε βιβλιογραφική και διαδικτυακή έρευνα, συζητήσεις με ανθρώπους του μουσείου και μελέτη επιλεγμένων ηχογραφημένων προσωπικών μαρτυριών και φωτογραφικού υλικού. Το σενάριο αφορά σε τέσσερα γυναικεία πρόσωπα, εκ των οποίων τα δύο είναι προϊόν μυθοπλασίας με δάνεια από τις προσωπικές μαρτυρίες και τη βιβλιογραφία και τα άλλα δύο είναι υπαρκτά και γνωστά στην Καισαριανή με κάποια στοιχεία μυθοπλασίας. Μιλούν σε α' πρόσωπο, συνδέονται μεταξύ τους και καθένα από αυτά μας μεταφέρει σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο ώστε να συμπεριληφθούν όλες οι ενότητες του μουσείου, ξεκινώντας από τους Μικρασιάτες που αποτέλεσαν τον πυρήνα της πόλης (1η ενότητα) μέχρι τα Δεκεμβριανά (2η ενότητα). Τέλος αξιοποιούνται επιλεκτικά κάποια εκθέματα του μουσείου, καθώς και το δωμάτιο της Ηρώς Κωνσταντοπούλου. Το πρόγραμμα αποτελείται από εισαγωγή, κυρίως μέρος, ερωτηματολόγιο αξιολόγησης και θεατροπαιδαγωγική δράση.

Η Βίβιαν Σιμάτου είναι Θεατρολόγος (ΕΚΠΑ), Θεατροπαιδαγωγός, Σκηνοθέτης, απόφοιτη του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Δραματοουργία, Παράσταση» (ΕΚΠΑ) και Δραματοθεραπεύτρια (Ινστιτούτο Δραματοθεραπείας ΑΙΩΝ) με μετεκπαίδευση στη Δημιουργική Εποπτεία και στην Ειδική Αγωγή (Πανεπιστήμιο Αιγαίου) και Αντιπρόεδρος της ΕΔΠΕ (Ένωση Δραματοθεραπευτών Παιγνιοθεραπευτών Ελλάδος). Εργάζεται ως θεατροπαιδαγωγός στο Πολιτιστικό Τμήμα του Δήμου Καισαριανής και ως υπεύθυνη για προγράμματα Μουσειακού Θεάτρου. Υπήρξε δημιουργός και συντονίστρια της Θεατρικής Ομάδας ΑμεΑ (2006-2020) καθώς και της Θεατρικής Ομάδας Εφήβων του Δήμου Καισαριανής (1999-2020). Για δύο χρόνια (2018-2020) διετέλεσε σύμβουλος γονέων ΑμεΑ

	<p>Παπαθεοδώρου Έφη</p>		<p>Σουβατζή Ευδοκία</p>
	<p>Πέππας Γιώργος</p>		<p>Χειμώνα Μίνα</p>
	<p>Σαλευρής Βαγγέλης</p>		

Παράλληλη δράση: Έκθεση με τίτλο «ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟ»

Στην έκθεση παρουσιάζονται επιλογές από μια πλούσια εκδοτική παραγωγή με θέματα της Καισαριανής. Παρουσιάζονται, επίσης, δύο ψηφιακές εφαρμογές ξενάγησης στον προσφυγικό οικισμό.

Επιλογή των κειμένων που πλαισιώνουν τη Συνεδρία «ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ» & Επιμέλεια της έκθεσης βιβλίου: **Σταυρούλα Κουφού**, Αντιπρόεδρος ΔΣ Μικρασιατικού Συλλόγου Καισαριανής

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ - ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Κανέλλα Γεωργοπούλου, αντιδήμαρχος Κοινωνικής Πολιτικής, Πρόνοιας, Παιδείας και Πολιτισμού, Πρόεδρος Επιτροπής

Χρύσα Γκίκα, αντιδήμαρχος Επικοινωνίας, Εθελοντισμού και Νέας γενιάς

Χρύσα Κοντάκη, Ιστορικός-Αρχαιολόγος, εμπειρογνώμων πολιτισμικής διαχείρισης

Σταυρούλα Κουφού, εκπρόσωπος Μικρασιατικού Συλλόγου Καισαριανής - Αντιπρόεδρος ΔΣ

Νίκος Σάμιος, Συγγραφέας - Ερευνητής

Γιώργος Σάμπας, Εκπρόσωπος ΠΕΑΕΑ-ΔΣΕ παραρτήματος Καισαριανής - Μέλος ΔΣ

Σπύρος Τζόκας, Πανεπιστημιακός - Συγγραφέας

Δημήτρης Χρυσοβέργης, Προϊστάμενος Τμήματος Πολιτισμού Δήμου Καισαριανής